

Studieplan

2010-2014

Mastergradsstudium i klinisk helsearbeid

120 studiepoeng

HiBu - Avd for Helsefag

Høgskolen i Buskerud
Postboks 7053
N-3007 Drammen
Tlf. +47 32 20 64
Fax.+47 32 20 64 10
[*postmottak@hibu.no*](mailto:postmottak@hibu.no)

INNHOOLD

INNLEDNING	s. 4
Mastergradsstudiet i klinisk helsearbeid ved HiBu.....	s. 4
Yrkesutøvelse og faglig kompetanse på høyt nivå.....	s. 5
Hovedmålene i mastergradsstudiet.....	s. 5
STUDIETS MÅLGRUPPER, FORMÅL, OPPTAKSKRAV og	
KVALIFIKASJONER	s. 7
Målgrupper.....	s. 7
Formål.....	s. 7
Opptakskrav.....	s. 8
Kvalifikasjoner	s. 8
STUDIETS LÆRINGSORIENTERTE PERSPEKTIV	s. 9
Ulike kunnskapsformer som grunnlag for klinisk helsearbeid.....	s. 9
Studie- og arbeidsformer.....	s.10
Evalueringsformer.....	s.11
Litteratur.....	s.11
STUDIETS INNHOOLD OG STRUKTUR	s.12
Klinisk helsearbeid (45 sp) – Modul 1	s.14
Innhold.....	s.14
Studie og vurderingsformer i modul 1.....	s.16
Studieretning Psykisk helsearbeid– modul 1.....	s.18
Studieretning Aldring og eldreomsorg- modul 1	s.21
Studieretning Palliasjon – modul 1	s.24
Fordypning i klinisk helsearbeid (15 sp) – Modul 2	s.27
Mål	s.27

Innhold.....	s.27
Studie og vurderingsformer i modul 2.....	s.28
Vitenskapsteori og forskningsmetoder (15 sp) – Modul 3.....	s.29
Mål.....	s.29
Innhold.....	s.29
Studie og vurderingsformer i modul 3.....	s.30
Mastergradsoppgave (45 sp) – Modul 4	s.31
Mål.....	s.31
Innhold.....	s.31
Aktuelle prosjekt for mastergradsoppgaven.....	s.31
<i>Mastergradsoppgaven som monografi.....</i>	s.32
<i>Mastergradsoppgaven som artikkelform.....</i>	s.33
Studie og vurderingsformer i modul 4.....	s.33
Vedlegg 1 Kriterier for prosjektbeskrivelse	s.35
Vedlegg 2 Retningslinjer for mastergradsoppgavearbeidet	s.36
Vedlegg 3 Oversikt over studiet	s.41

INNLEDNING

Kompleksiteten i helsetjenestene forutsetter tjenesteutøvere med kvalifikasjoner fra utdanning i helsearbeid på høyt nivå. Dette klinisk orienterte mastergradsprogrammet på 120 studiepoeng (sp) imøtekommer dette kravet. Mastergraden bygger på § 3 i forskrift om krav til mastergrad, fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 2. juli 2002.

Studieplanen beskriver høgskolens mastergradsstudium i klinisk helsearbeid (Master of Clinical Health Care). Studiet tilbyr tre alternative kliniske studieretninger: (1) psykisk helsearbeid, (2) aldring og eldreomsorg, (3) palliasjon. Studieplanen er bygget opp slik at studentene kan avslutte studiet etter å ha gjennomført de første 60 sp. De vil da få en kompetanse som tilsvarer videreutdanning i henholdsvis psykisk helsearbeid, aldring og eldreomsorg, eller palliasjon.

Mastergradsstudiet i klinisk helsearbeid ved Høgskolen i Buskerud

Etter godkjenning fra Utdannings- og forskningsdepartementet i januar 2005 har Avdeling for helsefag ved Høgskolen i Buskerud hatt tilbud om mastergradsstudium i klinisk helsearbeid fra høsten 2005. Mastergradsprogrammet er en videreutvikling av innholdet i tidligere videreutdanninger som gjennom lengre tid har vært en del av utdanningstilbudene ved Avdeling for helsefag. Videreutdanning i psykisk helsearbeid ble opprettet allerede i 1987, mens videreutdanning i aldring og eldreomsorg og videreutdanning i palliasjon startet opp i år 2000.

Mastergradsstudiet i klinisk helsearbeid er et tverrfaglig studium. Det er basert på et tverrfaglig kunnskapsgrunnlag der personens levekår, hverdagsliv og livsløp vektlegges i forståelsen av helse og sykdom.

Studiet har som mål å utdanne høyt kvalifiserte kliniske fagutøvere til helse og sosialt arbeid overfor personer med psykiske lidelser, eldre, og personer som får palliativ behandling. Dette ivaretas ved å ta i bruk tverrfaglige kunnskapskilder og ferdigheter, samtidig som studentene skal utvikle klinisk ekspertise basert på en videreutvikling av eget kunnskapsgrunnlag og kliniske erfaringer. På denne måten vektlegger studiet den tverrfaglige kunnskapsbasen og tverrfaglige relasjoner i praksis.

Kunnskap om klinisk helsearbeid er organisert i forhold til tre temaområder: (a) kunnskap om personer og deres helserelaterte problemer; (b) kunnskap om tilnæringsmåter, strategier og intervensjoner i helsearbeidet; (c) kunnskap om organisering og utvikling i helse- og sosialtjenesten, samt overordnede strukturer, mål og planer som påvirker sektoren.

Yrkesutøvelse og faglig kompetanse på høyt nivå

Mastergradsstudiet i klinisk helsearbeid skal kvalifisere helse- og sosialarbeidere til yrkesutøvelse i klinisk helsearbeid innen ett av spesialområdene; psykisk helsearbeid, aldring og eldreomsorg, eller palliasjon.

Studentenes kvalifisering innebærer en kombinasjon av:

- Faglig kompetanse i direkte klinisk tjenesteutøvelse
- Klinisk ledelse
- Kvalifisert klinisk kunnskap

En presisering innenfor disse tre overnevnte områdene innebærer å kunne lede endringsprosesser, videreutvikle nye tjenestetilbud, bidra til kvalitetssikring og styrke kvaliteten på tjenestene og det sosiale miljøet til pasienter/brukere. Kvalifikasjonen innebærer også å ta ansvar for å fremme kunnskapsutviklingen innen sitt spesialfelt. Kvalifisert utøvelse i klinisk helsearbeid innbefatter kompetanse på ulike områder. Denne kompetanse blir nærmere utdypet i de neste to kapitler.

Hovedmålene i mastergradsstudiet

Studenter skal etter gjennomført mastergradsstudium i klinisk helsearbeid, være i stand til å:

- 1) - utøve avansert helsehjelp i kliniske situasjoner basert på ekspertkunnskaper og ferdigheter
- 2) - være fleksible og kreative i møtet med personers behov for helse- og sosialtjenester
- 3) - anvende kritisk tenkning og beslutningsferdigheter i utredning, vurdering, planlegging og utføring av intervensjoner og tjenester for pasienter/brukere med sammensatte problemer
- 4) - vise høy kompetanse i kommunikasjon og samhandling med pasient/bruker og deres familier
- 5) - bidra til å styrke pasientens/brukerens posisjon og rettigheter gjennom å være deres talsperson
- 6) - fungere som veiledere og rådgivere for andre faggrupper så vel som for pasienter/brukere og omsorgsytere

- 7) - påta seg faglig og organisatorisk ledelse i forbindelse med endringer og innføring av nyskapende tilnærminger til kliniske tjenester
- 8) - igangsette, utvikle og gjennomføre endrings- og fornyelsesprogrammer
- 9) - kommunisere og samarbeide med andre faggrupper både i tverrfaglige team og i den øvrige helse- og sosialtjenesten
- 10) - gjøre seg til talsperson for høy kvalitet i klinisk helsearbeid når det gjelder vitenskapelige, etiske og estetiske standarder og verdier
- 11) - holde seg oppdatert om kunnskapsutvikling, og evaluere vitenskapelig kunnskap i lys av anvendbarhet og utvikling av nye tilnæringsmåter i klinisk helsearbeid
- 12) - delta i forskning for å forbedre tjenestetilbudet innen sitt spesialområde.

STUDIETS MÅLGRUPPER, FORMÅL, OPPTAKSKRAV OG KVALIFIKASJONER

Målgrupper

Målgruppene for studiet i klinisk helsearbeid er helse og sosialarbeidere som i sin virksomhet arbeider med en av de følgende grupper i forskjellige deler av helse- og sosialtjenesten: (1) personer med psykiske problemer, (2) eldre eller (3) personer som er langvarig syke og/eller døende.

Formål

Endringer i befolkningsmønsteret i Norge med en økende gruppe personer over 80 år, behandlingsfremskritt (medisinske, psykologiske og sosiale), knapphet på ressurser og økende oppmerksomhet på - og behov for helse- og sosialtjenester, krever et høyt nivå av klinisk ekspertise og etisk kompetanse hos fremtidens helse- og sosialarbeidere. Samtidig som avanserte behandlingsmuligheter forlenger liv, øker befolkningens krav til å leve et godt liv. I denne forbindelse er det behov for at helsearbeidere utvikler forståelse for helsefremmende arbeid og kunnskap om det salutogene perspektivet, hverdagslivsperspektivet og livsløpsperspektivet innen helse og helsearbeid.

Befolkningens sammensatte helsebehov krever helse- og sosialarbeidere med klinisk spesialkompetanse innen behandling, forebygging, rehabilitering, lindrende omsorg, og i anvendelse av pasienters/brukeres erfaringskunnskap. Det forventes at helse- og sosialarbeidere arbeider i flerfaglige og fleretatlige arbeidsmiljøer. De må også kunne samarbeide med brukerorganisasjoner i vurdering og utvikling av tjenester.

En høyt kvalifisert utøver i klinisk helsearbeid forutsetter å ha et bevisst forhold til helse- og sykdomsbegrepet både på individnivå og i forhold til et sosialt og kulturelt perspektiv. I tillegg til at kulturell kompetanse er et vesentlig krav, må helsearbeideren kunne vurdere og utvikle sin tjenesteutøvelse i tråd med kunnskapsbasert praksis. Yrkesutøvelse i kunnskapsbasert praksis fordrer at beslutninger har grunnlag i en vitenskaplig kunnskapsbase. Ettersom både den vitenskaplige kunnskapsbasen og klinisk praksis er i stadig utvikling, fordrer dette en holdning til kontinuerlig kompetanseutvikling og læring. Både kritisk refleksjon og evaluering av egen praksis, samt deling av erfaringer og utvikling av innovative ideer, er sentralt i studiets læringsorienterte perspektiv som omtales i neste kapittel.

Opptakskrav

Kravet til opptak er bachelorgrad i enten helse- eller sosialfag. I tillegg kreves ett års relevant arbeidserfaring etter fullført bachelorgrad.

Personer som allerede har fullført videreutdanning i psykisk helsearbeid, aldring og eldreomsorg eller palliasjon/kreftsykepleie/onkologisk sykepleie, kan søke fritak fra deler av mastergradsstudiet. Søknadene vurderes individuelt basert på innholdet i videreutdanningen og søkerens faglige prestasjoner. Vanligvis vil slike søkere måtte ta modul 2, 3 og 4.

For å fremme det tverrfaglige perspektivet i studiet er det ønskelig å rekruttere studenter fra forskjellige fagfelt. Søkere med bakgrunn som har lav representasjon i studentmassen, vil bli prioritert ved opptak dersom det er flere søkere med samme akademiske kvalifikasjoner.

Personer med 3-årig høgskoleutdanning i helse- eller sosialfag fra tiden før bachelorgraden ble innført, kan søke og vil bli vurdert på individuelt grunnlag.

Kvalifikasjoner

Fullført mastergrad gir kompetanse for opptak til doktorgradsstudier. Studenter som avslutter sin utdanning etter gjennomført modul 1 og 2, får kompetanse tilsvarende videreutdanning innenfor den studieretningen som studenten velger i modul 1.

STUDIETS LÆRINGSORIENTERTE PERSPEKTIV

St.meld nr. 27 (2001-2002) *Kvalitetsreform av høgere utdanning* er lagt til grunn for læringsmiljøet ved Avdeling for helsefag og således også for læringsmiljøet i mastergradsprogrammet. Avdeling for helsefag vektlegger studentaktive metoder og en problemorientert tilnærming der egenaktivitet og samhandling stimuleres. Det veksles mellom individuelle arbeider og gruppearbeider, der en på ulik måte utfordrer den enkelte students verdier, holdninger, følelser, kunnskaper, intellekt, kreativitet og samspill. Dette omfatter metoder som ressursforelesninger, IKT-basert undervisning, gruppearbeid, seminarer, veiledninger og skriftlige arbeider.

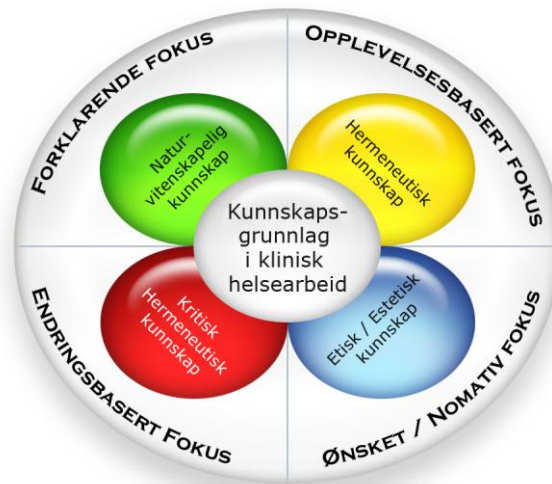
Ulike kunnskapsformer som grunnlag for klinisk helsearbeid

Utøvelse av kliniske helsearbeid i helse- og sosialtjenesten er kompleks og mangfoldig. Klinisk helsearbeid har som siktemål å gi tjenester til mennesker i spesifikke situasjoner orientert mot deres unike behov og problemer, og må derfor være fundert i forskjellige typer av kunnskap. For å utruste den enkelte utøveren slik at han/hun kan utøve sin profesjon på en ansvarlig måte, er fire typer av kunnskap identifisert. Disse fire er:

- Naturvitenskapelig kunnskap
- Hermeneutisk deskriptiv kunnskap
- Den kritiske hermeneutiske kunnskap
- Etisk og estetisk kunnskap

Naturvitenskapelig kunnskap gir et grunnlag for å trekke slutninger om fenomener for å forklare og forutsi, mens den **hermeneutiske deskriptive** kunnskapen bidrar til å øke forståelsen for pasientens/klientens individuelle og unike opplevelser. Den **kritisk hermeneutiske kunnskapen** fremskaffer ikke bare en forståelse for det komplekse forbundet med menneskets livsførsel, men fremskaffer også kunnskap for å utvikle måter å korrigere misoppfatninger og misforståelser som kan oppstå. Den **etiske og estetiske kunnskapen** er grunnlag for å kunne formulere og utøve en praksis som er i tråd med etiske og estetiske prinsipper og filosofier.

Kvalifiserte utøvere i helse- og sosialtjenesten må kombinere disse fire typer kunnskaper for å kunne formulere og utøve praksis til den individuelle pasienten/klienten.

Figur 1 Kunnskapens fire områder

Kim, H.S. (2000). The nature of theoretical thinking in nursing. 2nd ed. New York: Springer.

Studie- og arbeidsformer

Studie- og arbeidsformene preges av et grunnleggende pedagogisk syn på læring hvor studentene må ta hovedansvar for egen kompetanseutvikling i studietiden. Dette innebærer blant annet at selvstudier må utgjøre en vesentlig del av studiet – individuelt og i grupper.

Det anbefales at studentene etablerer studiegrupper bestående av deltakere med ulike utdannings- og erfaringsbakgrunn. Gruppens aktivitet vil være knyttet til faglige diskusjoner, klinisk refleksjon, veiledning, og arbeid med arbeidskrav og oppgaver. Et sentralt tema vil være: hvordan ulike kunnskapsformer kan bidra til utvikling i praksis.

Studentenes kliniske erfaringer vil inngå som viktige elementer i en problembasert undervisningsform. Ulike former for kliniske studier vil inngå som studieform i modul 1 i den hensikt å integrere teori og praksis. Det forventes at problemstillingen i mastergradsoppgaven tar utgangspunkt i studentenes kliniske virksomhet og at ny kunnskap som utvikles, kan anvendes.

Da mastergradsstudiet er organisert som deltidsstudium med konsentrerte undervisningssamlinger, vil studentene kunne være i en ordinær arbeidssituasjon mellom samlingene. Veksling mellom teori og praksis vurderes som egnet til å gi studentene nye erfaringer. Disse kan bringes inn i faglige diskusjoner i studiet og på studentenes arbeidsplass.

Mellom samlingene på høgsolen organiseres læringsaktiviteter gjennom IKT og nettbasert veiledning. Det forutsettes derfor at studentene har tilgang til PC og grunnleggende ferdigheter i bruken av IKT. Det forventes at studentene arbeider med studiets innhold i grupper utover tilbudet høgsolen gir. Noe av gruppearbeidet vil skje under veiledning.

Evalueringsformer

Gjennom studiet vil studentene arbeide med problembaserte arbeidsoppgaver. Studentene vil få muntlig og/eller skriftlig tilbakemelding på delarbeider i læringsprosessen underveis.

Gjennom mastergradsstudiet benyttes varierte former for evaluering i de ulike emnene og modulene i mastergradsprogrammet. De enkelte formalkrav knyttet til vurdering og evaluering blir nærmere omtalt i neste kapittel.

Litteratur

Det samlede pensum skal utgjøre 8000 sider hvorav 50% er selvvalgt. Det er utarbeidet oversikt over relevant studielitteratur for hver modul. Litteraturlistene evalueres og revideres årlig, og gjenspeiler oppdatert og aktuell kunnskap.

Den enkelte student skal gjennom bibliografier og oppgaver bygge opp sin studielitteratur med utgangspunkt i studiets mål, innhold og studentens interesser. Dette vil skje i samråd med veileder. Studenten må selv utføre litteratursøk og gi begrunnelser for valg av relevant faglitteratur.

Fremskaffelse av litteratur skjer blant annet ved hjelp av elektroniske litteratursøk ut fra studiets målsettinger, innhold og veiledende pensumlitteratur. Kildekritikk og forståelse av metodologi inngår i alle moduler. Det vil bli lagt stor vekt på innhenting og kritisk anvendelse av forskningsresultater, hovedsakelig gjennom databaserte søk etter publiserte vitenskapelige artikler. Andelen selvvalgt litteratur vil øke i takt med studentenes studieprogresjon.

STUDIETS INNHOLD OG STRUKTUR

Mastergradsstudiet består av fire moduler med et samlet antall studiepoeng (sp) på 120.

Studiet er organisert som et deltidsstudium over 4 år med 15 studiepoeng hvert semester. Dette tilsvarer en forventet studieinnsats tilsvarende 20 timer i uken. Studenter som ønsker en raskere progresjon, kan gjennomføre studiet på ca 2 år. Det anbefales å ta modulene i beskrevet rekkefølge. Modulene 1, 2 og 3 må være fullført og bestått før studenten kan starte i modul 4.

Studenter som velger å avslutte studiet etter modul 1 og 2, oppnår kompetanse tilsvarende videreutdanning i en av de tre studieretningene: psykisk helsearbeid, aldring og eldreomsorg eller palliasjon. Innholdet i modul 1 og 2 tilfredsstiller kravene i rammeplanene for henholdsvis videreutdanning i psykisk helsearbeid (av 27.05.97 ajourført 18.12.98), samt aldring og eldreomsorg (av 10.06.98). Begge rammeplanene er utarbeidet av Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet.

Mastergradsstudiet består av følgende fire moduler:

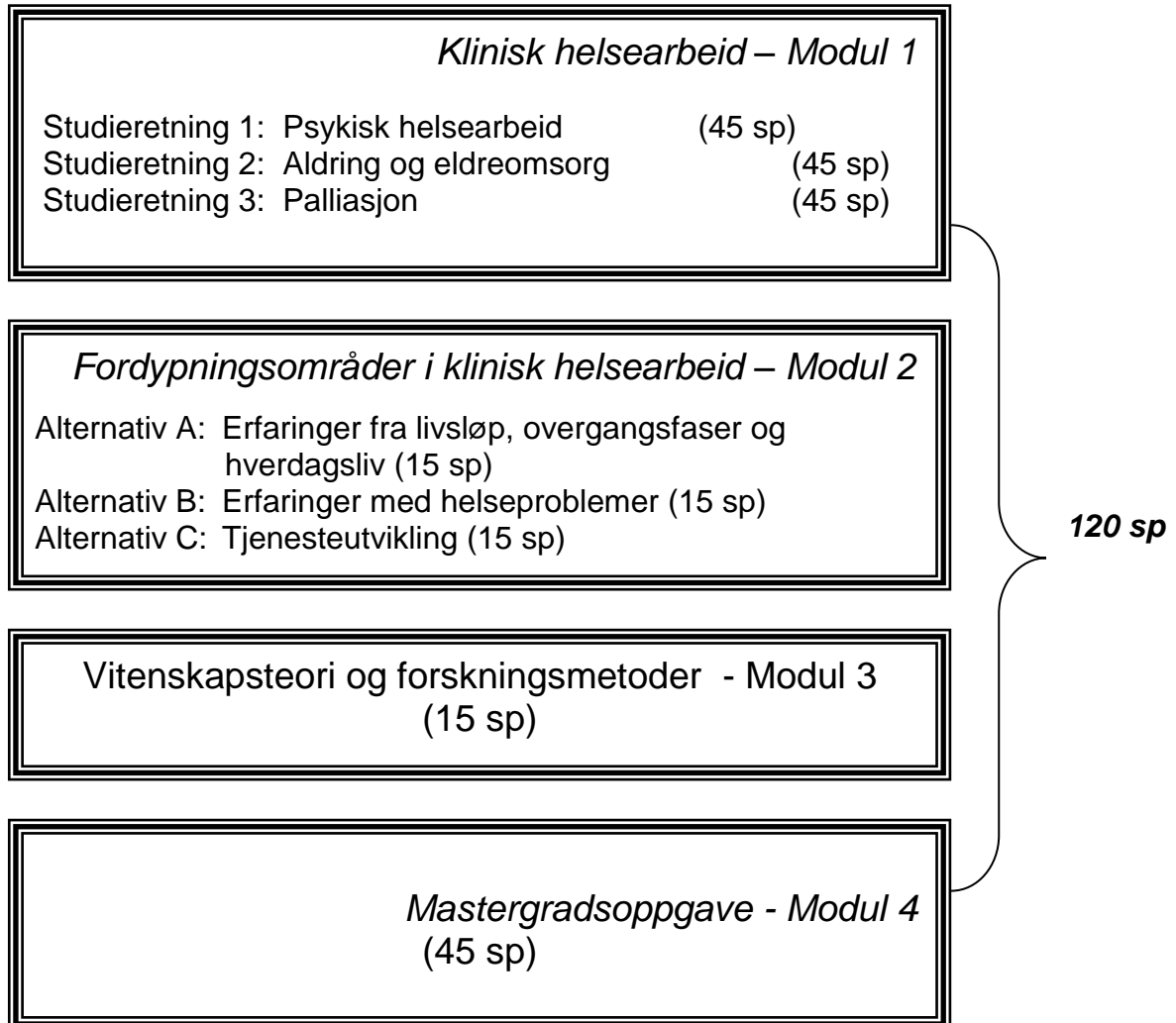
Modul 1: Klinisk helsearbeid (45 sp). I denne modulen velger studentene en av følgende studieretninger: (1) psykisk helsearbeid, (2) aldring og eldreomsorg eller (3) palliasjon.

Modul 2: Fordypningsemner i klinisk helsearbeid i ett av følgende områder (15 sp):

- A. Erfaringer fra livsløp, overgangsfaser og hverdagsliv
- B. Erfaringer med helseproblemer
- C. Tjenesteutvikling

Modul 3. Vitenskapsteori og forskningsmetoder (15 sp)

Modul 4. Mastergradsoppgave knyttet til valgt klinisk studieretning i modul 1, og valgt fordypningsemne i modul 2 (45 sp).

Figur 2. Oversikt over mastergradsstudiet i klinisk helsearbeid

Klinisk helsearbeid (45 sp) – Modul 1

I løpet av denne modulen skal studentene videreutvikle sin grunnleggende kompetanse i klinisk helsearbeid, ledelse og tjenester til spesielle målgrupper. Videre skal studentene utvikle ferdigheter til å vurdere og arbeide med komplekse problemsituasjoner hos en definert målgruppe. Studentene skal utvikle kompetanse til å delta i utvikling av helsetjenester.

Studentene velger en av de følgende studieretningene: (1) psykisk helsearbeid, (2) aldring og eldreomsorg eller (3) palliasjon. Studentene skal arbeide analytisk med kliniske problemstillinger og intervensjonsstrategier, der egne erfaringer fra helse- og sosialarbeid knyttes til kunnskapsutvikling og nyvinninger i ulike helse- og sosialfag. Erfaringer fra pasient og klientarbeid, egen praksis, kulturelle perspektiver og tverrfaglig samarbeid integreres i alle studieretningene.

Innhold

Modul 1 består av tre hovedemner som tas opp både i fellesundervisning for alle tre studieretningene og i spesialundervisning innen den enkelte studieretningen.

Hovedemne 1: Et liv med helse og helseproblemer (15 sp)

Dette emnet legger vekt på kunnskap og kompetanse i relasjon til personer, deres livsvilkår og helserelaterte erfaringer sett i et livsløp.

Ulike filosofiske perspektiver og begrepsforståelser knyttet til det å være menneske og menneskets liv og helse, vektlegges. Begreper som mangfold, kontekst (sosial og miljømessig), makt, kommunikasjon, kultur og etikk utgjør rammeverket i studiet av personens helserelaterte erfaringer.

Hovedemne 2: Utøvelse av klinisk helsearbeid (15 sp)

Emnet legger vekt på forståelse for pasientens/brukerens livssituasjon med funksjonsvikt, helsetap og sykdom. Dette som utgangspunkt for utredning og utvikling av tilnærminger og strategier i helsearbeidet.

Utvikling av kompetanse innen yrkesutøvelsen omfatter helsefremmende og forebyggende tiltak, behandling, rehabilitering og lindrende støtte. Det legges vekt på pasient-/klientperspektivet og forståelse for pasientens/klientens kunnskap om hva som hjelper. Helsearbeiderens funksjon utredes med utgangspunkt i begreper som kontekst, relasjoner, makt og kommunikasjon.

Hovedemne 3: Organisering og utvikling av klinisk helsearbeid (15 sp)

Emnet omfatter organisasjonskunnskap og kunnskap om organiseringsmodeller i klinisk helsearbeid (offentlige, private og frivillige), klinisk ledelse og konsekvenser av ulike organisasjonsmodeller innen helse- og sosialtjenesten.

Fokus er utvikling av kompetanse for gjennomføring av faglige, organisatoriske og sosiale endringer, organisering og faglig ledelse og nyvinninger for å forbedre helsetjenesten. Kunnskap om overordnede mål, handlingsplaner og strukturers påvirkning på helse- og sosialtjenesten vil bli vektlagt.

Figur 3: Organiseringen av innholdet i de tre hovedemnene i modul 1.

Modul 1- Hovedemne 1: Fokus på et liv med helse og helseproblemer		
Felles innhold:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ulike kunnskapsformer i klinisk helsearbeid og yrkesutøvelse ▪ Mangfold, kontekst, makt, kommunikasjon, kultur og etikk ▪ Filosofiske perspektiver og forståelse av menneskelige erfaringer gjennom livsløpet ▪ Grunnleggende fenomener relatert til helse og sykdom, brukererfaringer, livsløp, overgangsfaser, hverdagsliv, salutogenese, liv og død. 		
Spesialisert innhold for studieretningene i klinisk helsearbeid		
Psykisk helsearbeid	Aldring og eldreomsorg	Palliasjon
Modul 1- Hovedemne 2: Fokus på utøvelse av klinisk helsearbeid		
Felles innhold:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Filosofiske perspektiver og forståelse av strategier i helsearbeid i forhold til utredning, omsorg, bedringsprosesser, terapi, støtte, personlig utvikling, myndiggjøring, relasjoner og medvirkning ▪ Kontekst, relasjoner, makt og kommunikasjon i klinisk helsearbeid ▪ Ulike hovedtilnærminger: brukerperspektiv; myndiggjøring; psykodynamisk, biofysiologisk; behavioristisk; kognitiv; sosial og interaktiv; medvirkning (instrumentasjon); organisasjonell (systemorientert, brukerorientert) ▪ Kliniske nyvinninger 		
Spesialisert innhold for studieretningene i klinisk helsearbeid		
Psykisk helsearbeid	Aldring og eldreomsorg	Palliasjon

Modul 1- Hovedemne 3: Fokus på organisering og utvikling av kliniske helsearbeid		
Felles innhold:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organisering av helse- og sosialtjenester ▪ Endring og utvikling av tjenester ▪ Menneskerettigheter og juridiske rettigheter i helsearbeid ▪ Helse- og sosialprofesjoner og utøvelse ▪ Tverrfaglige og flerfaglige relasjoner og samarbeid ▪ Relasjoner og samarbeid med brukerorganisasjoner ▪ Ledelse i klinisk helsearbeid ▪ Helsepolitikk ▪ Kvalitetsutvikling og kvalitetskontroll 		
Spesialisert innhold for studieretningene i klinisk helsearbeid		
Psykisk helsearbeid	Aldring og eldreomsorg	Palliasjon

Studie- og vurderingsformer i Modul 1

Studieformer

Mål for de ulike emnene i modul 1 er styrende for undervisningen og for valg av arbeidsformer. For å utvikle studentens kompetanse som utøver av klinisk helsearbeid, vil varierte undervisnings- og læringsformer bli benyttet. Studentene blir utfordret på ulike former for deltagelse og samhandling. En del av undervisningen vil foregå som ressursforelesninger. Andre metoder vil være bruk av seminarer, studie- og refleksjonsgrupper og selvstudier. Bruk av systematisk litteratursøk blir en tiltagende viktig læringsform fra emne 2. Kliniske studier blir spesielt vektlagt i tilknytning til emne 2 og 3.

Arbeidskrav

Underveis i studiet er det lagt inn arbeidskrav som skal være gjennomført og godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen i tilhørende emne.

I alle tre studieretningene inngår krav om kliniske studier, men både form og lengde varierer. **Psykisk helsearbeid** har krav om 10 ukers kliniske studier. Studieretningen **palliasjon** har krav om 8 ukers kliniske studier. De kliniske studiene gjennomføres i tilknytning til emne 2 og 3, og inngår som et tillegg til de tilrettelagte studieukene i høgskolen. Nærmere retningslinjer for gjennomføringen av kliniske studier er utarbeidet.

I studieretningen **Aldring og eldreomsorg** er kliniske studier integrert i alle studieukene i modul 1, med refleksjonsgrupper der kliniske erfaringer analyseres og drøftes. Kliniske studier inneholder i tillegg livsløpsintervju i emne 1 og prosjektarbeid/studiebesøk i tilknytning til emne 3.

Studentene har ansvar for å planlegge og gjennomføre kliniske studier under veiledning. De kliniske studiene i modul 1 må være gjennomført og godkjent før studenten kan fremstille seg for eksamen i emne 3, og fortsette programmet i modul 2.

Evalueringsformer

I forbindelse med **hovedemne 1**: 'Et liv med helse og helseproblemer' arbeider studentene med en semesteroppgave ut fra et gitt tema. Arbeidet foregår i gruppe, og oppgaven har et omfang på 3000 ord. Det gis tilbud om 2 veiledningstimer pr gruppe. Semesteroppgaven vurderes til bestått/ ikke bestått.

Hovedemne 2: 'Utøvelse av klinisk helsearbeid' avsluttes med en individuell skriftlig dagseksamen på 6 timer. Studentens besvarelse vurderes med gradert karakter.

I tilknytning til **hovedemne 3**: 'Organisering og utvikling av kliniske helsearbeid' gjennomføres en hjemmeksamen over 4 uker, der studentene arbeider i gruppe med utgangspunkt i et gitt tema. Oppgaven skal ha et omfang på 3000 ord. Oppgaven vurderes til bestått/ ikke bestått.

Studieretning Psykisk helsearbeid - modul 1

Studieretningen skal forberede studentene til arbeid med mennesker som har psykiske problemer, i den kommunale helse- og sosialtjenesten og i spesialisthelsetjenesten.

Mål

Målet er at studenten skal utvikle sin kompetanse i å

- samarbeide med pasienten/brukeren og hans/hennes pårørende i avklaring av ressurser og problemer,
- undersøke den enkeltes erfaring med hva som har vært til hjelp tidligere,
- vurdere strategier og tiltak innen behandling, rehabilitering, støtte og velferdstiltak.

Studentene skal styrke sine forutsetninger som hjelper ved å ta i bruk egne ressurser, og styrke egen evne til å mestre nåværende og fremtidig arbeidssituasjon. Det skal legges vekt på at studentene utvikler sin forståelse for samspillet med pasient/bruker; samarbeid med kollegaer innen andre profesjoner og etater; samt ved å reflektere over praksiserfaringer, egne verdier og ressurser.

Hovedemne 1) Et liv med helse og helseproblemer

(Studieretning : Psykisk helsearbeid)

Studentene skal utvikle forståelse for ulike risikoaspekter knyttet til psykiske problemer sett ut fra individuelle, materielle, sosiale, kulturelle og samfunnsmessige forhold. Videre skal studentene tilegne seg kunnskap om menneskets psykologiske utvikling og menneskelig mangfold, som de skal anvende for å forstå pasienten/brukeren, det sosiale nettverket og psykiske problemer. Studentene skal tilegne seg grunnleggende kunnskap og ferdigheter knyttet til samhandling med andre og kunnskapsutvikling innen psykisk helsearbeid. Det legges vekt på at studentene utvikler evne til nytenkning med sikte på fremtidig yrkespraksis, og at de får et bevisst forhold til kvalitetsutvikling og kvalitetssikring i psykisk helsearbeid.

Sentrale temaer er:

- Etikk, epistemologi og kunnskapsformer
- Menneskesyn, kultur og menneskerettigheter
- Relasjonskompetanse og intervjuetnikker
- Erfaringer med helse, sykdom og funksjonshemming
- Bedringsprosesser, resilience og mestring
- Psykiske problemer i et erfaringsmessig, medisinsk, sosiologisk, demografisk og kulturelt perspektiv

- Psykiske helseproblemer, psykiske lidelser og konsekvenser for mennesker i et livsløpsperspektiv
- Innflytelse av vold, overgrep og krenkelser på psykisk helse
- Selvmord
- Flerkulturelt psykisk helsearbeid
- Pårørende til mennesker som har psykiske problemer
- Systematisk litteratursøk

Hovedemne 2) Utøvelse av klinisk helsearbeid

(Studieretning : Psykisk helsearbeid)

Studentene skal videreutvikle kunnskap for å vurdere den miljømessige og sosiale situasjonen til personer med psykiske helseproblemer. Dette for å vite hvordan de skal støtte pasienten/brukeren og pårørende i bedringsprosessen, samt forstå hvordan helseproblemer forutsetter tverrfaglig helsearbeid. Studentene skal utvikle samarbeidsevne ved å reflektere over egen erfaringsmessig kunnskap, bli bevisst egen rolle, personlighet og arbeidsmåte i samspill med pasient/bruker. Studentene skal samarbeide med sine personlige og faglige nettverk for å bidra til gode helsetjenester til personer med psykiske problemer.

Studentene skal tilegne seg forståelse for hvordan årsakene til psykiske lidelser ofte består av mange faktorer, og hvordan disse faktorene gjensidig påvirker hverandre. Det vil bli lagt spesiell vekt på pasientens/brukerens livsbetingelser, hans/hennes erfaringer med hva som hjelper, hans/hennes problem og opplevelser som utgangspunkt for psykisk helsearbeid.

I samarbeid med pasient/bruker og pårørende blir ulike strategier vurdert med hensyn til personlige ønsker og forutsetninger, erfaringskontekster, preferanser og sted der ytelsene gis. Studentene skal utvikle sin kompetanse ved bruk av ulike løsninger og mestringstrategier i forhold til andre, og ved hjelp av veiledning.

Sentrale temaer er:

- Metoder for arbeid i små og store grupper, samt konfliktløsning
- Observasjon som metode og kritisk vurdering av informasjonskilder
- Kommunikasjon og dialog
- Vurdering av egen rolle på arbeidsfeltet ved bruk av selvrefleksjon og erkjennelse av egne behov, egen styrke og grenser
- Ulike metoder for forebygging, brukerdeltagelse, behandling og rehabilitering i helsearbeidet
- Teorier om mellommenneskelige relasjoner: systemiske perspektiver, psykodynamiske tilnæringsmåter og dialektisk relasjonsteori.
- Systematisk litteratursøk i anerkjente databaser og kritisk vurdering av informasjonskilder

Hovedemne 3) Organisering og utvikling av klinisk helsearbeid

(Studieretning : Psykisk helsearbeid)

Studentene skal videreutvikle sin forståelse for hvordan helse- og sosialtjenestene er organisert på individ-, gruppe- og systemnivå. Det vil bli lagt vekt på å utvikle studentenes forståelse for konsekvensene av alternative organiseringsmodeller. Videre vektlegges at studentene utvikler kunnskap om kommunikasjon og samhandling på tvers av faggrupper og organisatoriske nivåer. Studentene skal tilegne seg kunnskap om samfunnets strukturelle betingelser for psykisk helsearbeid i form av politisk initiativ og aktuell lovgivning.

Sentrale temaer er:

- Ulike profesjoner og deres arbeidsmåter
- Kvalitetsutvikling og internkontroll-mekanismer
- Dokumentasjon og informasjonsutveksling
- Utvikling og organisering av helse- og sosialtjenester
- Frivillige, selvhjelpstiltak og brukerdrevne tiltak
- Makt og avmakt
- Prosjektarbeid
- Etske, juridiske og økonomiske aspekter i forbindelse med sikkerhet i psykisk helsearbeid

Studieretning Aldring og eldreomsorg - modul 1

Studieretningen skal kvalifisere til arbeid med - og for eldre mennesker.

Mål

Utdanningen i aldring og eldreomsorg har som mål å utdanne reflekterte yrkesutøvere som kan ta initiativ til, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med de eldre, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre faggrupper.

Denne kliniske studieretningen er basert på et bredt perspektiv som omfatter helsefremmende og forebyggende strategier, behandling, rehabilitering og lindrende terapi som grunnlag i omsorgen for eldre. Videre skal studieretningen sette fokus på kunnskap om den normale aldringsprosessen og hvordan det oppleves å bli gammel forstått i et livsløpsperspektiv. Kunnskap om forebygging av funksjonssvikt, tap av helse og uavhengighet hos eldre skal vektlegges både på et samfunnsmessig og på et personlig plan. Det legges vekt på at studentene både utvikler evne til nytenkning med sikte på fremtidig yrkespraksis, og får et bevisst forhold til kvalitetsutvikling og kvalitetssikring i eldreomsorgen.

Hovedemne 1) Et liv med helse og helseproblemer

(Studieretning : aldring og eldreomsorg)

Studentene skal gjennom dette hovedemnet utvikle forståelse for aldring og ulike aspekter ved Eldres livssituasjon ut fra individuelle, samfunnsmessige og kulturelle perspektiver. Det blir lagt særlig vekt på livshistoriens betydning i alderdommen

Sentrale temaer er:

- Normal aldring og aldringsteorier
- Eldre personers livsvilkår i et sosiologisk, demografisk og kulturelt perspektiv
- Livshistoriens betydning i alderdommen
- Mestring, livskvalitet, vitalitet og ressurser i alderdommen
- Funksjonshemming og aldring
- Eldres rettigheter
- Sosiale nettverk, ensomhet og isolasjon i alderdommen
- Sorg og tapsreaksjoner hos eldre
- Naturlig død, historiske og kulturelle perspektiver på døden.
- Samspill og kommunikasjon
- Etikk, erkjennelsesteori og kunnskapsformer
- Systematisk litteratursøk

Hovedemne 2) Utøvelse av klinisk helsearbeid

(Studieretning : aldring og eldreomsorg)

Studentene skal erverve kunnskap om de vanligste sykdommene hos eldre og hvordan disse kan utredes av helsearbeidere i tverrfaglige team. Emnet skal bidra til forståelse for at årsakene til sykdom og helserelaterte problemer hos eldre ofte er sammensatt av flere faktorer og hvordan faktorene påvirker hverandre. Det legges vekt på at eldreomsorg har grunnlag i den eldres behov, ønsker og erfaringskunnskap med funksjonssvikt og tap av helse. Emnet tar opp behandlingsprinsipper for yrkesutøvelse i kunnskapsbasert eldreomsorg i kommune- og spesialisthelsetjenesten som har grunnlag i en erfaringsbasert og vitenskaplig kunnskapsbase

Sentrale temaer er:

- Geriatrik utredning inkludert kartleggingsinstrumenter, tverrfaglige ansvarsområder og vurderingsprinsipper
- Akutt funksjonssvikt, sykdom og skader hos eldre, diagnostikk, behandling og rehabiliteringsprinsipper
- Progredierende og kroniske sykdommer, inkludert sansesvikt
- Psykiatriske lidelser relatert til høy alder
- Aldersdemens, diagnostikk og behandlingsprinsipper
- Selvmord og vold blant eldre
- Medikamentell behandling i eldre år
- Munnhelse og ernæring ved funksjonssvikt og sykdom i eldre år
- Metoder for pårørendearbeid i eldreomsorgen
- Kommunikasjon og dialog
- Ethiske teorier og dilemmaer i vurdering og valg av tiltak
- Kliniske intervensjoner i klinisk helsearbeid; forebygging, behandling, rehabilitering og lindrende tiltak
- Kritisk refleksjon og evaluering av egen praksis gjennom selvrefleksjon, og deling av erfaringer
- Systematisk litteratursøk i anerkjente databaser og kritisk vurdering av informasjonskilder

Hovedemne 3) Organisering og utvikling av klinisk helsearbeid

(Studieretning: aldring og eldreomsorg)

Studentene skal videreutvikle sin forståelse av hvordan helse- og sosialtjenestene til eldre er organisert ut ifra individ-, gruppe- og systemnivå. Det vil bli lagt vekt på å utvikle studentenes forståelse for konsekvensene av alternative organiseringsmodeller. Studentene utvikler kunnskap om kommunikasjon og samhandling på tvers av faggrupper og organisatoriske nivåer i organisasjoner. Studentene skal tilegne seg kunnskap om samfunnets

strukturelle betingelser for helsetjenester til eldre i form av politisk initiativ og aktuell lovgivning.

Sentrale temaer er:

- Lover som setter rammer for helse- og sosialtjenestene
- Etske, juridiske og økonomiske aspekter i forbindelse med helsetjenester til eldre
- Frivillige, selvhjelpstiltak og pasientstyrte tiltak
- Makt og avmakt
- Dokumentasjon og informasjonsutveksling
- Samhandling og konflikthåndtering
- Undervisning, rådgivning og faglig personalveiledning
- Kvalitetssikring og internkontroll
- Faglig ledelse
- Endringsstrategier og kvalitetsutvikling i organisasjoner
- Systematisk informasjonssøk/hospitering/studiebesøk

Studieretning Palliasjon - modul 1

Studieretningen skal forberede studenter til tjeneste og omsorg overfor langvarig syke og døende pasienter, samt deres pårørende/omsorgsgivere.

Mål

Målet for studiet er å kvalifisere yrkesutøvere som kan organisere og iverksette tiltak overfor mennesker som får lindrende pleie slik at de opplever best mulig helsenivå, velvære og tilfredshet i sin sykdomstilstand. Kunnskap om dødsprosess, tap, sorg, omsorgsyttelse og støttetiltak utgjør studentenes grunnleggende retningslinjer i palliativ pleie og omsorg. Gjennom studiet skal studentene tilegne seg kunnskap om strategier og tilnærminger som fremmer velvære og tilfredshet der lindrende behandling, pleie og omsorg er fokus. Det legges vekt på at studentene utvikler evne til nytenkning med sikte på fremtidig yrkespraksis, og at de får et bevisst forhold til kvalitetsutvikling og kvalitetssikring i lindrende behandling.

Hovedemne 1) Et liv med helse og helseproblemer

(Studieretning: palliasjon)

I dette hovedemnet vektlegges nødvendig kunnskap for å forstå situasjonen til kronisk syke og døende mennesker og deres omsorgsgivere, samt hjelpe dem til å oppnå høyest mulig grad av velvære. Det fokuseres spesielt på hvordan livshistorie og livssituasjon hos kronisk syke og døende personer påvirker deres tidligere og nåværende opplevelser. Studentene skal tilegne seg kunnskap om ulike aspekter ved livssituasjonen til kronisk syke og døende ut fra individuelle, samfunnsmessige og kulturelle perspektiver. Studentene skal tilegne seg grunnleggende kunnskap om samarbeid med ulike fagutøvere, pasienter og pårørende.

Sentrale temaer er:

- Etikk, erkjennelsesteori og kunnskapsformer
- Menneskesyn, kultur og menneskerettigheter
- Samspillferdigheter
- Sykdom, lidelse, funksjonstap, død, sorg og livskvalitet
- Intervjuferdigheter
- Historisk bakgrunn for forskjellige tilnæringsmåter utviklet for palliasjon
- Døden sett i et kulturelt og historisk perspektiv
- Eutanasi
- Palliative tilnæringsmåter i et samfunnsperspektiv
- Menneskelig lidelse i et sosiologisk, demografisk og kulturelt perspektiv

- Kartlegging av behov og symptomer i palliativ omsorg
- Systematisk litteratursøk

Hovedemne 2) Utøvelse av klinisk helsearbeid

(Studieretning: palliasjon)

Studentene skal tilegne seg kunnskap om de vanligste symptomene som forekommer hos pasienter som er langvarig syke og/eller døende. Ved bruk av ulike tilnæringsmetoder skal studentene utvikle kompetanse i håndtering, behandling og pleie av sammensatte, mangfoldige helseproblemer hos pasienter som får palliativ behandling. Det legges vekt på kunnskap om ulike behandlingsmetoder og omsorg rettet mot pasientens problemer, funksjonstap og problematiske symptomer. Forståelse av livssituasjonen til langvarig syke og døende, deres funksjonstap og helsesvikt, danner utgangspunkt for utvikling av praksis i lindrende behandling. Studentene skal utvikle mellommenneskelige ferdigheter ved refleksjon over egne personlige og erfaringsmessige kunnskaper. I tillegg skal de bli seg bevisst egen rolle, personlighet og arbeidsmåte i samarbeidet med pasienter og omsorgsgivere. Studentene skal kunne samarbeide med yrkesutøvere i personlige og faglige nettverk i arbeidet med å gi lindrende behandling.

Sentrale temaer er:

- Metoder for arbeid i små og store grupper, samt konfliktløsning
- Observasjon som metode og kritisk vurdering av informasjonskilder
- Kommunikasjon og dialog
- Overveielse av egen rolle på arbeidsfeltet ved bruk av selvrefleksjon og erkjennelse av egne behov, egen styrke og grenser
- Ulike behandlings- og pleiemetoder i palliasjon
- Åndelig og psykososial støtte til pasienter og pårørende
- Sympati, empati og hjelp
- Mestring, tap og sorg
- Hjelperen sett i relasjon til kronisk syke og døende pasienter og deres pårørende, med fokus på balansen mellom nærhet og avstand
- Systematisk litteratursøk i anerkjente databaser og kritisk vurdering av informasjonskilder

Hovedemne 3) Organisering og utvikling av klinisk helsearbeid

(Studieretning: palliasjon)

Studentene skal videreutvikle sin forståelse for hvordan helse- og sosialtjenestene for mennesker som får palliativ behandling, er organisert ut fra individ-, gruppe- og systemnivå. Det vil bli lagt vekt på å utvikle studentenes forståelse for konsekvensene av alternative organiseringsmodeller. Studentene

skal utvikle kunnskap om kommunikasjon og samarbeid med faggrupper på ulike organisasjonsnivåer. Videre skal studentene tilegne seg kunnskap om samfunnets strukturelle betingelser for helsetjenester til de langvarig syke og døende i form av politiske dokumenter og aktuell lovgiving.

Sentrale temaer er:

- Frivillige, selvhjelpstiltak og pasientbaserte tiltak
- Makt og avmakt
- Prosjektarbeid
- Dokumentasjon og informasjonsutveksling
- Etske, juridiske og økonomiske aspekter i forbindelse med helsetjenester til kronisk syke og døende personer
- Politiske føringer og lovgiving

Fordypning i klinisk helsearbeid (15 sp) – Modul 2

I løpet av denne modulen skal studentene tilegne seg fordypningskunnskap om et avgrenset valgt emne relatert til studieretningen palliasjon, psykisk helsearbeid eller aldring/eldreomsorg, og innenfor ett av alternativene:

- A. Erfaringer fra livsløp, overgangsfaser og hverdagsliv
- B. Erfaringer med helseproblemer
- C. Tjenesteutvikling.

Mål

Målet er at studenten innhenter kunnskap på en systematisk måte og vurderer hvilken relevans denne kunnskapen kan ha for studieretningens kliniske praksis og implikasjoner for videre forskningsstudier.

Det legges vekt på at studentene utvikler kompetanse i systematisk søking etter kunnskap, relevant forskning og faglitteratur innen det valgte emnet. Et delmål er at studentene oppnår kunnskap om kritisk vurdering av forskningsartikler.

Innhold

Innholdet i modul 2 er rettet mot fordypningsalternativene A, B og C og systematisk kunnskapshåndtering. Undervisningsplanen organiseres hovedsaklig i forhold til de tre fordypningsalternativene og på tvers av studieretningene psykisk helsearbeid, aldring/eldreomsorg og palliasjon. Undervisningen foregår både som felles temaer, studieretningsspesifikke temaer og i seminarer. Oversikten under viser noen hovedbegreper som kan inngå i fordypningsområdene og gi grunnlag for videre studier.

Fordypningsområder	Eksempler på aktuelle begreper & fenomener
A. Erfaringer fra livsløp, overgangsfaser og hverdagsliv	<ul style="list-style-type: none"> • Livshistorie og biografi • Livsløp, overgangsfaser og aldring • Familien/-endringer • Helseendringer • Kontekstrelaterte endringer • Livskvalitet • Hverdagsliv, erfaringer og mestring • Funksjon, sosial rolle og samhandling • Fysisk aktivitet, søvn, ernæring • Familiedynamikk • Stress, mestring og stresshåndtering

	<ul style="list-style-type: none"> • Åndelighet • Kreativitet • Helsefremmende og forebyggende arbeid
B. Erfaringer med helseproblemer	<ul style="list-style-type: none"> • Krise, krisehåndtering og intervensjon • Symptomer, symptomgrupper, symptomhåndtering og intervensjoner • Funksjonsproblemer • Funksjonshemming • Bedringsprosesser (recovery) • Forløp av langvarige helseproblemer • Sykdomsdefinering (sårbarhet og stigma) • Institusjonalisering • Sykeroller • Lindring
C. Tjenesteutvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikling av kunnskapsbasert praksis • Utvikling av helse- og sosiale tjenester på person, gruppe og organisasjonsnivå • Private og offentlige helse- og sosiale tjenester i hjemmebasert omsorg • Frivillighetsarbeid • Flerfaglige og tverrfaglige tilnærminger • Kontinuitet og forutsigbarhet • Brukermedvirkning og samarbeidsmodeller • Individuell plan • Endring og effektivisering • Tjenestekvalitet og kvalitetssikring • Helsepolitikk og prioriteringer • Faglig ledelse i helse og sosiale tjenester

Studie og vurderingsformer i Modul 2

Studieformer

Undervisningen vil vekse mellom ressursforelesninger, seminarer og litteratur-/artikkelgransking. Veiledningen vil foregå dels i seminarer knyttet til fordypningstemaene der studenter og lærere deltar, og som oppgaveveiledning. Selvstudier, gruppearbeid og systematisk søking etter kunnskap er sentrale studieformer i denne modulen.

Evalueringsformer

I løpet av modulen arbeider studentene med en semesteroppgave. Semesteroppgaven gjennomføres individuelt (eller i gruppe 2-3). Oppgaven kan ha et omfang på 5000 ord. Oppgaven vurderes i henhold til gradert karakterskala.

Vitenskapsteori og forskningsmetoder (15 sp) – Modul 3

Mål

Hovedmålet med denne modulen er at studenten skal få innsikt i hva kunnskap er, ha forståelse for ulike former for kunnskap, forskningsbasert argumentasjon og overordnet innsikt i forskning som mål og prosess innen klinisk helsearbeid. Det forventes at studenten kan anvende forskningsprosessen og er i stand til kritisk å vurdere egen og andres forskning. Etter gjennomført modul 3 skal studentene kunne delta i forskningsprosjekter, berede grunnen for klinisk forskning, og stimulere til initiering av forskningsprosjekter.

Innhold

Innholdet er organisert i tre deler:

- ✚ Del 1: Vitenskapsteori og filosofi
- ✚ Del 2: Forskningsmetoder
- ✚ Del 3: Kunnskapsinnhentning, kildekritikk og formidling av forskning

Del 1 Vitenskapsteori og filosofi

Denne delen fokuserer på grunnleggende ideer innen vitenskapens filosofiske grunnlag slik at studentene tilegner seg forståelse av kunnskap og vitenskapelig arbeid. Studiet skal gi studentene innsikt slik at de kan vurdere kvaliteten på vitenskapelig arbeid og dets muligheter og begrensninger. I tillegg har studiet som mål at studentene utvikler bevissthet til å reflektere over hvordan og hvor godt egne oppfatninger er begrunnet.

Sentrale temaer er:

- Vitenskapsteori og filosofi
- Kunnskapsbegrepet
- Sannhetsbegrepet i ulike vitenskapsteoretiske perspektiver
- Vitenskapelig forklaring og forståelse
- Observasjoners teoriavhengighet

Del 2 Forskningsmetoder

Kunnskap om forskningsprosessen, metodiske tilnærminger og statistisk kunnskap, står sentralt i denne delen. Målet er at studentene anvender forskningsprosessen, utvikler forskbare problemstillinger, og har kunnskap om ulike metodologiske overveielser i forhold til både kvalitative og kvantitative metoder. Forskningsetiske overveielser i ulike ledd i forskningsprosessen vil bli belyst.

Sentrale temaer er:

- Forskningsprosessen
- Forskningsdesign og ulike metodiske tilnærminger
- Validitet og reliabilitet
- Gyldighet i kvalitative design
- Forskningsetikk
- Analyse og systematisering av kvalitative data
- Grunnleggende statistikk
- Prosjektplanlegging og utvikling av prosjektbeskrivelse

Del 3 Innhenting av kunnskap, kildekritikk og forskningsformidling

I denne delen fokuseres det på at studentene skal få innsikt i å håndtere kunnskap på en aktiv og kritisk måte. Det fokuseres spesielt på å utvikle kompetansen i å vurdere styrke og svakheter i vitenskapelige arbeider, samt implikasjoner av forskningsresultater for utøvelse av klinisk helsearbeid. Etske og samfunnsmessige problemstillinger knyttet til ansvaret for formidling av forskningsresultater belyses.

Sentrale temaer er:

- Kritisk vurdering av forskningsresultater
- Publisering og formidling av vitenskapelig kunnskap
- Etske og samfunnsmessige problemstillinger knyttet til publisering

Studie og vurderingsformer i Modul 3

Studieformer

Undervisningen foregår som ressursforelesning og seminarer. Her vil studentene stimuleres til deltakelse og samhandling, samt at både gruppearbeid og selvstudier vil være sentrale studieformer.

Evalueringsformer

Som avslutning på modul 3 avholdes en 5 timers skriftlig individuell eksamen uten hjelpemidler. Studentens besvarelse vurderes med gradert karakter.

Mastergradsoppgave (45 sp) – Modul 4

Før studentene kan starte i modul 4, må de ha gjennomført og bestått de forutgående modulene. Studentene må minimum ha oppnådd karakterene D i modul 2 eller tilsvarende emnefordypning. I tillegg må studentene ha utarbeidet en godkjent prosjektbeskrivelse etter gjeldende kriterier (se vedlegg 1). Problemstillingen som studenten velger, skal bygge på kunnskaper studentene har tilegnet seg i modul 1, og gjennom det valgfrie spesialområdet i modul 2. Oppgaven vil således gi videre fordypning og bidra til progresjon i studiet.

Mål

Hovedmålet med mastergradsoppgaven er å dokumentere faglig dybde på et problemfelt, samt kritisk å anvende forskningsprosessen. Mastergradsoppgaven skal være et selvstendig arbeid omkring et tema som studenten selv velger. Det skal være et arbeid som bidrar med kunnskap og relevante spørsmål for utviklingen av det kliniske felt.

Innhold

Det legges opp til oppgaveseminar hvor sentrale forskningsrelaterte emner tilknyttet oppgavearbeidet, vil bli belyst. Hensikten er å bidra til fordypning i det valgte studieområdet og innenfor oppgavens emne. Her vil studentene også gis anledning til fordypning i forskningsmetodene de skal bruke i oppgaven. Studentene skal presentere og diskutere egne og andres oppgaver på seminaret. Hensikten med oppgaveseminarene er å støtte opp om at studentene skal lykkes i å gjennomføre et selvstendig vitenskapelig arbeid i form av en mastergradsoppgave.

Aktuelle prosjekt for mastergradsoppgaven

Studenten kan velge ulike former for oppgaver med et klinisk perspektiv på helse- sosialfaglig arbeid. Studenten velger tema for sin masteroppgave innenfor en av de tre studieretningene, og i tråd med det valgte fordypningsområdet i modul 2. Studenten kan også velge å gjøre et delprosjekt som inngår i avdelingens forskningsvirksomhet.

Studien kan ha en kvalitativ eller kvantitativ design, casestudie som etnografi, eller ha et aksjonsforskningsdesign. Mastergradsoppgaven kan videre være rettet

mot kartlegging, utvikling av tjenestetilbud eller evaluering av behandlingstilbud som er relevant for forbedring av tjenestetilbudet innenfor helse- og sosialtjenesten. En litteraturstudie godkjennes ikke som mastergradsoppgave.

Mastergradsoppgaven kan velges å gjennomføres som et individuelt arbeid, eller som et gruppearbeid der 2-3 studenter samarbeider om et tema. Dersom mastergradsoppgaven gjennomføres som et gruppearbeid, forutsetter dette at mastergradsarbeidet bidrar til kunnskap og innsikt fra mer enn ett perspektiv, og at arbeidet har større omfang enn et enkeltstående arbeid. Den enkelte students selvstendige bidrag må komme tydelig fram i gruppearbeidet, for eksempel ved å definere hovedforfatter i de ulike deler av en monografi eller ved manuskript.

Mastergradsoppgaven kan ha form som (a) en monografi eller (b) en artikkelsamling som inneholder en eller flere vitenskapelige artikler for publisering og med et utdypende essay/refleksjonsoppgave.

Mastergradoppgave som monografi

En mastergradsoppgave som en monografi har et omfang av 70-90 sider. Dersom monografioppgave er resultat av et gruppearbeid, bør mastergradsoppgavens omfang økes med 30-40 sider (2 studenter).

Selv om formen på oppgavene vil være noe ulik, skal følgende deler være med:

- **Introduksjon.** Presentasjon av problemstillingen, begrunnelse av relevans for klinisk helsearbeid, samt spesifikke forskningsspørsmål eller hypoteser.
- **Bakgrunn.** Beskrivelse av studier, litteratur, teorier og begrep som er relevante for oppgaven.
- **Design og metoder.** Beskrivelse av forskningsmetoder som anvendes i studien, hvor studien skal utføres, utvalget, intervensjon eller eksperiment, prosedyrer for datainnhenting, analyse og etiske vurderinger
- **Resultat.** Presentasjon av funn
- **Diskusjon og implikasjoner.** Drøfting av funn i forhold til litteratur, implikasjoner for eksisterende kunnskap og for klinisk helsearbeid.
- **Avslutning.** Oppsummerende sammenfatning og konklusjon.
- **Bibliografi og referanseliste.** Oversikt over litteratur som er anvendt i mastergradsoppgaven. En bibliografi som inkluderer sentral litteratur som ikke er henvist til i oppgaven kan også inkluderes.
- **Appendikser.** Annet materiale som er relevant for oppgaven og som ikke er vist til tidligere, kan inkluderes her.

Mastergradsoppgave som artikkelform

Mastergradsoppgaven kan ha ulik form avhengig av om oppgaven gjennomføres individuelt eller sammen med annen student. Dersom oppgaven er basert på gruppearbeid, må den inneholde artikler der hver enkelt deltager er førsteforfatter.

Individuelt arbeid skal inneholde:

- En artikkel i publisert, antatt eller innsendingsklart format
- Et essay/refleksjonsoppgave

Gruppearbeid skal inneholde:

- En artikkelsamling som består av to vitenskapelige manuskript som omhandler tema innefor ett definert område. Manuskriptene kan foreligge i publisert, antatt eller innsendingsklart format
- Et essay/refleksjonsoppgave

Uavhengig av individuelt arbeid eller gruppearbeid skal essayet/refleksjonsoppgaven inneholde:

- En introduksjon som viser temaets relevans for feltet
- Oppsummering av manuskriptet/-ene
- Presentasjon av de sentrale ideer og drøftelser i manuskriptene, samt refleksjoner over deres relevans for det kliniske felt.
- Beskrivelse av anvendt metode med drøftelser og kritiske vurderinger
- Bibliografi

Essayet/refleksjonsoppgaven skal ha et omfang på 7000 ord (eksklusive referanseliste, vedlegg).

Studie og vurderingsformer i modul 4

Studieformer

Studieformene som benyttes i modul fire vil i hovedsak være selvstudier, og noen ressursforelesninger i forbindelse med mastergradsseminarene. I tillegg vil det bli tilrettelagt for ulike former for veiledning.

Arbeidskrav

Studentene må dokumentere å ha deltatt på minimum 50 % av masterseminarene. I løpet av disse stilles det krav om at studentene presenterer sitt arbeid minst en gang. I tillegg oppfordres studentene til å presentere arbeidet sitt for studenter i modulene 1, 2, og 3. Dette gir gode muligheter for feedback og diskusjon.

Utfyllende informasjon vil framgå av retningslinjer for mastergradsoppgaven, se vedlegg 2.

Evalueringsformer

Som avslutning på mastergradsstudiet, leverer studentene en mastergradsoppgave. Det gis gradert karakter på mastergradsoppgaven.

Kriterier som legges til grunn ved vurdering av mastergradsoppgaven beskrives nærmere i retningslinjer (vedlegg 2).

VEDLEGG 1

Kriterier for prosjektbeskrivelse

I løpet av modul 3 arbeider studentene med å utforme en prosjektbeskrivelse for sin mastergradsoppgave. På bakgrunn av valgt fordypningsemne i modul 2, får studentene tildelt en veileder ved oppstarten av modul 3 (se retningslinjer for mastergradsoppgaven – vedlegg 2), med tilbud om 2 timers veiledning. Prosjektbeskrivelsen må være levert til fastlagt dato, og godkjent før studentene kan starte i modul 4. Prosjektbeskrivelsen skal ha en lengde på 3000 ord (inkl litteraturliste) og vurderes i forhold til følgende kriterier:

1. Innledende sammendrag, klart og konsist (maks 200 ord)
2. Originalitet – behovet for studien er godt begrunnet
3. Relevant litteratur er beskrevet og systematisert
4. Klart formulerte og avgrensede problemstillinger og/eller hypoteser
5. Konsistens mellom forskningsproblemets underliggende vitenskapsfilosofiske antagelser og det valgte design
6. Klart beskrevet design som inkluderer etiske og eventuelt juridiske overveielser
7. Relevante analysemetoder er beskrevet
8. Tidsplan for gjennomføring av prosjektet er beskrevet
9. Helhetsvurdering med vekt på konsistens i prosjektbeskrivelsen

VEDLEGG 2

Retningslinjer for mastergradsoppgavearbeidet

1) Veiledning på mastergradsoppgaven

Veiledningsperioden gjelder fra den dag tildelingsbrev går fra avdelingen, inntil utgangen av tredje semester i modul 4. Veiledningen foregår i grupper, seminarer og som individuell veiledning. Rammen for veiledning er 20 timer hvorav inntil 10 timer kan gis individuelt.

2) Tildeling av veileder

Tildeling av veileder skjer i tilknytning til fordypningsemnet som studenten velger i modul 2. Studenten søker om veileder på bakgrunn av tema for eksamen i Modul 2. Søknaden sendes eksamensansvarlig studiekonsulent. Tildeling av veileder foretas av masterfagmøtets representanter og bekjentgjøres for studenten ved oppstart i modul 3.

Studenten skal inngå skriftlig veiledningsavtale senest to uker etter at veileder er tildelt. Kopi av avtalen sendes eksamensansvarlig studiekonsulent.

Det kan oppnevnes biveileder dersom gjennomføringen av masteroppgaven er avhengig av veiledning i metodiske/tekniske/praktiske ferdigheter hvor hovedveileder mangler kompetanse. Inntil 25% av den samlede veiledningen kan gis av biveileder.

3) Permisjon/forlengelse

Det kreves gyldig grunn for at veiledningsperioden kan forlenges. Slik grunn kan være sykdom dokumentert ved sykmelding, graviditet, militærtjeneste, eller andre dokumenterte faktorer som direkte berører arbeidet med mastergradsoppgaven og som ligger utenfor studentens kontroll.

Alle søknader om forlengelse/permisjon skal rettes til studiekoordinator for masterprogrammet ved Avdeling for helsefag.

4) Forpliktelser i veiledningsforholdet

Veiledningsavtalen er en avtale mellom student, veileder og Avdeling for helsefag. Student og veileder skal være kjent med innholdet i sine forpliktelser og legge disse til grunn for samarbeidet i den faglige veiledningen.

Studenten forplikter seg til å:

- Sette opp en realistisk framdriftsplan for mastergradsoppgavearbeidet
- Prioritere arbeidet med mastergradsoppgaven
- Søke veileders godkjenning før henvendelse til det empiriske felt

- Ta jevnlig kontakt med veileder innenfor veiledningstidens rammer og møte forberedt til veiledning
- Kontakte veileder/studiekoordinator når det oppstår problemer med å følge planlagt progresjon
- Levere rapport om framdriften i masteroppgaven ved utgangen av 1. og 2. semester i modul 4, henholdsvis 1. juni og 1. desember. Framdriftsrapporten leveres til eksamensansvarlig studiekonsulent med kopi til veileder.

Veileder forplikter seg til å:

- Veilede studenten med å sette opp en realistisk framdriftsplan
- Holde seg orientert om progresjonen i studentens arbeid og vurdere denne i forhold til framdriftsplanen
- Gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstilling
- Gi råd og drøfte metodiske utfordringer
- Bidra med hjelp til orientering i faglitteraturen
- Gi tilbakemelding på opplegg og gjennomføring av presentasjonen
- På initiativ fra studenten ha jevnlig kontakt med studenten innenfor veiledningstidens rammer
- Ta ansvar for at nødvendige søknader (Regional etisk komite, Datatilsynet og forskningsfeltet) blir gjennomført og fulgt opp gjennom hele forskningsprosessen

Avdeling for helsefag forplikter seg til å:

- Sørge for at studenten til en hver tid har veileder
- Holde seg orientert om framdriften
- Holde veileder informert om innvilgelse av permisjonssøknader
- Bidra til å løse eventuelle konflikter som kan oppstå i et veilederforhold

Dersom veileder finner at studenten ikke overholder sine forpliktelser ifølge retningslinjene på tilfredsstillende måte, eller at veiledningsforholdet blir problematisk, skal veileder rapportere til avdelingen ved studiekoordinator. Veileder kan på dette grunnlag be om å bli løst fra veiledningsoppgaven. En student kan, dersom han/hun finner veiledningen utilfredsstillende, få oppnevnt ny veileder gjennom en begrunnet søknad. Søknader rettes studiekoordinator.

5) Mastergradsoppgaven

Mastergradsoppgaven kan ha form som monografi, eller som artikkel med en utdypende essay /refleksjonsoppgave. Nærmere beskrivelse av mastergradsoppgavens innhold, fremgår av studieplanen.

5.1. Omfang

Velges monografi som form, skal mastergradsoppgaven være på ca 20.000- 30.000 ord (70-90 sider). Oppgaven bør økes med totalt 30-40 sider ved gruppebesvarelse (2 studenter).

Velges artikkelform, skal mastergradsoppgaven inneholde et essay/refleksjonsoppgave som utdyper de teoretiske eller metodologiske overveielser som ligger til grunn for arbeidet. Artikkelen skal møte kravene til publisering i et valgt vitenskapelig tidsskrift med refereebedømming. Artikkelen skal være skrevet i det formatet som tidsskriftets forfatterveileder angir. Forfatterveilederen skal vedlegges mastergradsoppgaven.

Essayet/refleksjonsoppgaven skal ha en ramme på 7000 ord (eksklusive referanseliste, vedlegg).

Avvik fra normen utover 10 %, må godkjennes skriftlig av veileder før innlevering og skal vedlegges oppgaven. Antall ord i oppgaven oppgis på sammendragsskjema.

5.2. Kriterier for vurdering av mastergradsoppgaven

- Studenten skal gjennom arbeidet med mastergradsoppgaven vise at han/hun kan anvende teori for å belyse temaet og tilnærmingen
- Valg av design og metode skal relateres til problemformuleringen
- Mastergradsoppgaven skal inkludere en refleksjon over arbeidets metodologiske overveielser
- Oppgaven skal inneha en analyse og en konklusjon som demonstrerer forståelse av forholdet mellom problemformulering, teoretisk rammeverk og det empiriske materialet
- Selvstendig og kritisk tenkning
- Oppgaven skal ha nøyaktige kildehenvisninger, samt en fullstendig og oppdatert litteraturliste
- Oppgaven skal ha en klar og logisk struktur, samt et klart og entydig språk
- Mastergradsoppgavearbeidet skal gjennomføres i tråd med forskningsetiske retningslinjer og de tillatelser som er gitt til prosjektets gjennomføring og publisering
- Normer for skriftlig arbeid skal være fulgt
- Oppgaven skal inneha et sammendrag som inneholder problemformulering, metode og hovedfunn, samt nøkkelbegreper. Sammendraget skal skrives i tråd med fastlagt mal som er utformet med tanke på elektronisk publisering.

Ved bedømmelse av arbeidet blir det lagt vekt på:

- 1) Stoffets kvalitet
 - innsikt i emnet
 - relevant behandling av stoffet som helhet med klart sentreringspunkt
 - selvstendig tenkning
 - saklig vurdering av de forhold som drøftes
 - klar redegjørelse for faglige betraktninger hentet fra anerkjent relevant litteratur
 - nøkkelideer og prinsipper danner grunnlaget for diskusjon, konklusjon og anbefalinger
 - valg av sitater og eksempler som klargjør utsagn og danner tydelig grunnlag for videre diskusjon
- 2) Stoffets organisering
 - logisk organisering av stoffet i kapitler, hovedpunkter og underpunkter
- 3) Skriftlig framstilling
 - lett og smidig språk, konsis formulering
 - ortografi og tegnsetting
 - normer for skriftlig arbeid
 - orden og estetikk

5.3. Sammendrag

- Det skal skrives ett sammendrag på engelsk og ett på norsk.
- Sammendraget skal inneholde følgende punkter: Bakgrunn; Hensikt; Teoretisk forankring; Metode; Resultater; Konklusjon
- Sammendraget skal godkjennes av veileder
- Papirkopien av sammendraget, som skal skrives på et standardisert oppsett, legges først i oppgaven og skal være på en side (ca. 300 ord i enkel linjeavstand).

5.4. Innlevering

Normert tid for fullføring av mastergradsoppgaven er utgangen av tredje semester i Modul 4. Innlevering av mastergradsoppgaven foregår 15. september, 15. mai eller 15. januar. Sensurfristen er åtte uker. Sensur som faller etter 31. august registreres på høstsemesteret, og sensur som faller etter 31. januar registreres på vårsemesteret. Studenten må være semesterregistrert og ha betalt semesteravgift for det semesteret sensuren faller.

Mastergradsoppgaven leveres både i papirversjon og elektronisk (på CD). Sammendraget skal være på norsk og engelsk. Skjema finnes på blackboard.

Mastergradsoppgaven leveres til eksamensansvarlig studiekonsulent.

Den enkelte students selvstendige bidrag må komme tydelig fram i gruppearbeidet, for eksempel ved å definere hovedforfatter i de ulike deler av en monografi eller ved manuskript.

5.5. Innleveringsrammer

Mastergradsoppgaven leveres i fem eksemplarer og en elektronisk på CD (hele oppgaven skal ligge i kun én fil). Den skal være innbundet med fast rygg, halvstivet perm og tosidig trykk.

I tillegg til masteroppgaven skal det ved innlevering medfølge separat:

- skjema for frigivelse av papirkopi for utlån i biblioteket
- fremdriftsrapport fra siste semester. Veileder skal godkjenne fremdriftsrapporten og notere på fremdriftsrapporten at sammendraget er godkjent.

Dersom det er ønskelig at oppgaven skal publiseres på internett i vitenarkivet (open access/Brage), må avtaleskjema for publisering vedlegges.

Samtlige skjema er tilgjengelige via Blackboard.

6) Bedømmelseskommisjonen

Ved innlevering av mastergradsoppgaven oppnevnes en kommisjon etter forslag fra kandidatens veileder. Oppgavens problemstilling danner utgangspunkt for kommisjonens sammensetning. Kommisjonen består av to sensorer: en intern sensor fra Avdeling for helsefag, og en ekstern sensor. I tillegg er veileder medlem av kommisjonen og fungerer

som administrator. Hvis de to sensorer ikke blir enige om bedømmelsen, trekkes en tredje sensor inn for avgjørelse.

7) Fastsetting av karakter

Det gis gradert karakter på mastergradsoppgaven. En totalvurdering av oppgavens kvalitet legges til grunn for fastsetting av karakter.

Dersom det foreligger brudd på regler om oppgavens omfang uten at veileder har gitt sin tillatelse, skal dette som regel være grunnlag for å gi lavere karakter. Dersom det foreligger brudd på forskningsetiske retningslinjer, skal dette medføre at det fastsettes en lavere karakter. Regelbruddets alvorlighetsgrad avgjør hvor mye karakteren endres.

Den graderte karakterskalaen innebærer følgende generelle, kvalitative beskrivelser:

Symbol	Betegnelse	Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet
B	Meget god	Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet
C	God	Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder
D	Brukbar	Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene

VEDLEGG 3

Masterprogram i Klinisk helsearbeid

MODUL /KURS	KURSKODE	ARBEIDSKRAV	VURDERINGSFORM	Veiledn.tilbud
MOD 1, EMNE 1 (15sp): Et liv med helse og helseproblem	MALD603-1 MPAL603-1 MPSY603-1		Semesteroppgave – gitt tema Gruppe, 3000 ord Bestått/ikke bestått	2 timer pr gruppe
MOD 1, EMNE 2 (15sp): Utøvelse av klinisk helsearbeid	MALD604-1 MPAL604-1 MPSY604-1		Dagseksamen , Individuell 6 timer Gradert karakter	
MOD 1, EMNE 3 (15sp): Organisering og utvikling av klinisk helsearbeid	MALD605-1 MPAL605-1 MPSY605-1		Hjemmeeksamen (gruppe) – gitt tema, – varighet 4 uker, - 3000 ord, Bestått/ ikke bestått	
KLINISKE STUDIER	MALD606 MPAL606 MPSY606	Dokumentert gjennomførte kliniske studier. Kriterier til studieretningene.	Dokumentert gjennomført/ ikke gjennomført	
MODUL 2 (15 sp): a) Erfaringer fra livsløp, overgangsfaser og fra hverdagslivet b) Erfaringer med helseproblemer c) Tjenesteutvikling	MALD706 MPAL706 MPSY706	Deltagelse i seminarer	Semesteroppgave – - selvvalgt tema, - individuell/gruppe(2-3 stud), - 5000 ord, - gradert karakter	2 timer gruppeveiledning
MODUL 3 (15 sp): Vitenskapsteori og metode	MVIT 800		Dagseksamen Individuell, 5 timer, Gradert karakter	
Prosjektbeskrivelse til masteroppgave	MPRO 801	Deltagelse i seminarer	3000 ord Bestått/ ikke bestått	2 timer veiledning
MODUL 4 (45 sp) Masteroppgaven	MOPP 900	Godkjent prosjektbeskrivelse danner grunnlag for opptak til modul 4. - 50 % deltakelse ved masterseminar - Minst ett framlegg av masterarbeidet	Monografi eller artikkel m/refleksjonsoppgave Selvstendig arbeid (kan foregå i gruppe) Gradert karakter	20 timer veiledning hvorav inntil 10 timer kan gis individuell

